

คุณลักษณะทางชีวสังคมและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม
ตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

BIOSOCIAL AND ENVIRONMENTAL CHARACTERISTICS OF SCHOOL
AFFECTING ETHICAL LEADERSHIP ACCORDING TO BUDDHIST PRINCIPLES OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER BANGKOK

พระมหาอนชา สิงห์सनัน¹ อ.ดร.สมชาย เทพแสง² อ.ดร.สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรกมลทัสน์³

Phramaha Anocha Singhsanan¹, Dr. Somchai Thepsaeng², Dr. Sorrapakkson

Chatrakamollathas³

¹นิสิตการศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²ที่ปรึกษาหลัก หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะทางชีวสังคมและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักของพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักของพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามคุณลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ 1. เพศ 2. ระดับการศึกษา และ 3. ประสบการณ์การทำงาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักของพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักของพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ

วิจัยได้แก่ครูในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร
สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557
ทั้งหมด 364 คน จากโรงเรียน 91 โรงเรียน
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็น
แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5
ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สังกัดวัด 4 พรหมวิหาร 4 และอิทธิบาท 4 ผลการ

เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลัก
พระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ พบว่า
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติ
ตนตามหลักพระพุทธศาสนา โดยรวมและราย
ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบภาวะ
ผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่าผู้บริหาร
สถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการ
ปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา โดยรวม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0 5
เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พรหมวิหาร 4 และ
อิทธิบาท 4 แตกต่างกัน แต่ด้านสังกหวัตถุ 4 ไม่
พบความแตกต่าง ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า
โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการหา
ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลัก
พระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า
สภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านภูมิทัศน์ภายใน
โรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านสังคมและ
วัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์
กับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลัก
พระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการพยากรณ์
สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะ
ผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตาม
หลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0 5 มีอำนาจ
การพยากรณ์ได้ร้อยละ 33

คำสำคัญ : สภาพแวดล้อมของโรงเรียน,
ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

Biosocial and Environmental Characteristics of School affecting Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan aimed to study Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan, to compare Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan classified by biosocial characteristics such as 1. Sex 2. Education level and 3. Working experience, study the relationship between school environment and Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan and study environment affecting Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan, and. The sample group consisted of 364 teachers, year 2014 from 91 schools in the Northern Krungthong School Grouping under Bangkok Metropolitan Administration. The instruments used for data collection 5 point-rating scale questionnaires. The data analysis was done by mean and standard deviation. The test of hypothesis was done by

using t-test, One-Way ANOVA, Multiple Correlation Coefficient and Multiple Regression Coefficient.

The research results revealed as follows; Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan as a whole was at a highest level. When considering each individual aspect was also at a highest level by ranking from the highest to the lowest mean as follows; four bases of sympathy, four sublime states of mind and the four bases of accomplishment respectively. The result on the comparison of Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan classified by sex, found that different sex of school administrators as a whole and each individual aspect revealed no difference on performance in accordance with Buddhist Principles. The result on the comparison of Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan classified by education level, found that different education level of school administrators as a whole was statistically significant difference at .05 level. When considering each individual aspect found that the aspect of four sublime states of mind and the four bases of accomplishment were statistically significant difference at .05 level while the aspect of four bases of sympathy revealed no difference. The result on the comparison of Ethical Leadership according to

Buddhist Principles of School Administrators under Bangkok Metropolitan classified by working experience, found that different working experience of school administrators as a whole and each individual aspect revealed no difference on performance in accordance with Buddhist Principles.

The study results on the relationship between school environment and Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators found that the aspect of landscape, building, social and culture and technology had statistical relationship with Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators at .01 level. The result on prediction of school environment effecting Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators found that there was significant at the .05 level for school environment effecting Ethical Leadership according to Buddhist Principles of School Administrators. The power of prediction was 33 percent.

Keywords : Environmental of School, Leadership according to Buddhist, Administrators under Bangkok

บทนำ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ประเทศต่างๆ ต้องเผชิญกับสภาวะทางเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูง จึงต้องเร่งพัฒนาประเทศและประชากรของตนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อให้สามารถรับมือกับสิ่งที่ท้าทายดังกล่าวได้ จากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา

นั้นเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันว่ามุ่งเน้นความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่ขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามของมนุษย์นั้นก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศโดยรวม และเป็นสาเหตุที่มาของปัญหาทางด้านสังคมในปัจจุบันที่นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กเยาวชนที่เป็นอนาคตสำคัญของชาติซึ่งกำลังประสบปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรมมารวมล้อม กุศลามและโน้มน้าวใจให้หลงผิดมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนขาดระเบียบวินัยละทิ้งค่านิยมความเป็นไทยขาดความตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์นับว่าเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างเร่งด่วน จึงทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีข้อบัญญัติและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการปลูกจิตสำนึกของความเป็นไทยให้กับเยาวชนและประชาชนในชาติ ซึ่งส่งผลให้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2559 ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะ และการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การศึกษาน่าจะให้ทางออกที่ดีต่อการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น และผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่น่าจะเป็นความหวังหนึ่งของสังคมที่เป็นผู้มีภาวะผู้นำตามหลักธรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านจริยธรรมต่อครู นักเรียน และบุคคลอื่นในสังคม ตามความมุ่งหมายในการพัฒนาการศึกษาของชาติและความใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2552 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 6 ที่ต้องการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ [1]

ผู้นำสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคปฏิรูปการศึกษา ควรมีลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นนักพัฒนา นักแก้ปัญหา นักตัดสินใจ นักประนีประนอม นักการพูด นักวางแผน นักปกครอง และนักปราชญ์ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพราะผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่จะต้องเป็นตัวอย่างของการปฏิรูปปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้และการบริหารให้กับครู นักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชน ฉะนั้นการเป็นผู้บริหารที่ดีนั้นจะต้องประกอบไปด้วย การมีบุคลิกภาพที่ดี มีความรู้ดี มีวิสัยทัศน์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีภาวะผู้นำเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรมจริยธรรมบริหารจัดการดีเป็นผู้นำวิชาชีพ มีความสามารถพิเศษรอบด้าน ถ้าผู้นำของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ จะ

สามารถสร้างความศรัทธา ความผูกพันและความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ให้เกิดกับโรงเรียนและผู้บริหารจึงจะทำให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องร่วมพลังกันจัดการศึกษาของโรงเรียนจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและในที่สุดก็จะสามารถพัฒนาครู และนักเรียนเป็นคนมีคุณภาพ ของสังคมและประเทศชาติได้สืบต่อไป [2]

การชี้ให้เห็นส่วนใหญ่ของธรรมชาติที่เกี่ยวกับการบริหารว่าเป็นเรื่องง่าย ทันสมัยและสามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ไม่น้อย นำไปสู่แนวความคิดการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำทางจริยธรรมตามแนวพุทธศาสนา ซึ่งเป็นการต่อ ยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางจริยธรรมในอีกมิติหนึ่งที่มีผู้สนใจมากขึ้นเรื่อยๆ ในปัจจุบัน และถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมให้คนทั่วไปในสังคมได้ตระหนักถึงคุณค่าของอารยธรรมตะวันออกที่เราถืออยู่แล้วมายาวนานที่อาจจะถูกมองข้าม ซึ่งคุณค่าเหล่านี้ยังรอคอยปรากฏซึ่งจะคิดต่อยอดแตกฉานให้แพร่หลายและพัฒนาอื่นๆ ขึ้นไป ในบริบทของสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์การทำหน้าที่ให้บริการที่ผูกพันกับเรื่องของการสอนและการเรียนรู้เป็นหลัก และเป้าหมายสุดท้าย (Ultimate Goal) ของสถานศึกษาก็คือ การเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้รับความสนใจและความคาดหวังจากสังคมอยู่ในระดับสูง [3] (Hoy and Miskel. 2001: 132) และ การมีคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานที่ขาดไม่ได้ของผู้บริหารทางการศึกษา และถือเป็นเรื่องหัวใจของการเป็นผู้นำ ผู้นำมีคุณธรรมจริยธรรมจะทำให้สมาชิกในองค์กรหรือคนในประเทศนั้นอยู่กันอย่างมีความสุข แต่ถ้าบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำไม่มีคุณธรรมจริยธรรมคนทั้งหมดก็จะทำ

ตามอย่าง ทำให้ประเทศชาติหรือองค์กรการ

เดือคร้อน [4] (Bennis. 2000: 232)

จากเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยคุณลักษณะทางชีวสังคมและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอคุณลักษณะทางชีวสังคม และสภาพแวดล้อมโรงเรียนนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานทั้งของตนและส่วนรวมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักของพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. . เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักของพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามคุณลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ 1. เพศ 2. ระดับการศึกษา และ3.ประสบการณ์ การทำงาน
- 4.เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักของพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักของ

พระพุทธรูปของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาแตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาแตกต่างกัน

4. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

5. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557 ทั้งหมด 364 คน จากโรงเรียน 91 โรงเรียน ได้มาโดย การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม

(Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence, IOC)หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t - test)การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) การหาค่าสัมพันธ์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Coefficient)

เครื่องมือที่ใช้และการหาคุณภาพ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มี 1 ชุดแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและด้านคุณลักษณะทางชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)ตอนที่ 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1. ด้านภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน 2.ด้านอาคารสถานที่ 3.ด้านสังคมและวัฒนธรรม และ 4.ด้านเทคโนโลยีมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา 3 ด้านคือ 1. ด้านสังคหวัตถุ 2.ด้านพรหมวิหาร และ 3. ด้านอิทธิบาท ของผู้บริหารสถานศึกษา

คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สังกัดวัด 4 พรหมวิหาร 4 และอิทธิบาท 4

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พรหมวิหาร 4 และอิทธิบาท 4 แตกต่างกัน แต่ด้านสังกัหวัด 4 ไม่พบความแตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา ด้านสังกัหวัด 4 พรหมวิหาร และอิทธิบาท ไม่แตกต่างกัน

5. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนด้านภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านสังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับปานกลาง

6. ผลการพยากรณ์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 33

การอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ดังนี้ สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 และอิทธิบาท 4 เป็นเพราะบุคคลที่มีความเป็นผู้นำจะสามารถทำหน้าที่ดำเนินการ จัดการและควบคุมดูแลกิจการทั้งหมดที่มีอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และเป็นผู้มีความสามารถดี ความประพฤติดี เป็นที่ยอมรับนับถือของบุคลากรโดยทั่วไป [5]เป็นผู้ชักพาให้คนอื่นกระทำการในทิศทางที่ผู้นำกำหนด เป้าหมายไว้ และเป็นสิ่งที่ถูกที่ควรปฏิบัติ [6]สามารถจูงใจให้บุคลากรเกิดความเชื่อถือศรัทธาและสามารถปฏิบัติตาม เพื่อไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จได้อย่างไม่มีข้อสงสัย และปราศจากการโต้แย้งแต่ประการใด เป็นผู้นำแห่งจิตวิญญาณ [7]รวมทั้งเป็นผู้นำที่สมบูรณ์แบบมีความเป็นผู้นำโดยสมบูรณ์ เป็นบุคคลที่มีคุณค่าอย่างแท้จริงของมนุษยชาติ เป็นผู้นำสามารถนำหมู่ชนและสังคมไปสู่สันติสุขและความสวัสดิ มีธรรมหรือคุณสมบัติและเป็นแบบอย่างที่ดี [8]

2. ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะปัจจุบันกระทรวงศึกษามีนโยบายการส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงชาย โดยจัดการอบรมสัมมนาแก่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกภาคส่วน เปิดโอกาสให้มีการทำงานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ดังนั้นไม่ว่าผู้หญิงหรือผู้ชายหรือต่างมีบทบาทในการดูแลกำกับหรือบังคับบัญชา เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติตน ตามหลักพระพุทธศาสนา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พรหมวิหาร 4 และ อิทธิบาท 4 แตกต่างกัน แต่ ด้านสังคหวัตถุ 4 ไม่พบความแตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารที่ศึกษาในระดับสูงขึ้นย่อมได้เปรียบ เพราะสามารถเรียนรู้แนวคิดใหม่ๆ ทั้งด้านภาวะผู้นำ การบริหารจัดการเพื่อนำความรู้และประสบการณ์ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ [9]ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมจำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [10]ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนากรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชนเขตวัฒนาตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือปริญญาตรีกับวุฒิสองปริญญาตรีมีความคิดเห็น โดยรวมต่อการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยรวมและราย

ด้าน ไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะบุคคล
ที่มาเป็นผู้บริหารจำเป็นต้องมีประสบการณ์ใน
การทำงานมาก่อน พื้นฐานทั้งความรู้และ
ประสบการณ์จึงใกล้เคียงกัน ประกอบกับ
ผู้บริหารสมัยใหม่จำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
ตลอดชีวิตเพราะมีการประเมินเพื่อรับใบ
ประกอบวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ[11] ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของ
ผู้บริหารหญิงตามทัศนคติของบุคลากร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารหญิงของบุคลากร
ที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกันพบว่า
บุคลากรที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกันมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำแบบมุ่งคน
แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ [12] ได้
ศึกษาเรื่องการศึกษาก้าวหน้าแห่งการ
เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติคิน
เคดกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร โรงเรียน
นานาชาติคินเคดกรุงเทพฯ มีภาวะผู้นำแห่งการ
เปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบ
ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
โรงเรียนนานาชาติคินเคดกรุงเทพฯ ตามความ
คิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามประสบการณ์
การทำงานพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่าง
สภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหาร
สถานศึกษา พบว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
ด้านภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่
ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยีมี
ความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตาม
หลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษา

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้าน
เทคโนโลยี มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับภาวะ
ผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนด้านภูมิทัศน์ภายใน
โรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านสังคมและ
วัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหาร
สถานศึกษาในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้าน
เทคโนโลยี มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับภาวะ
ผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาของ
ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเช่นนี้เพราะ
เทคโนโลยีช่วยในการจัดระบบข่าวสารจำนวน
มหาศาลของแต่ละวัน เพิ่มประสิทธิภาพการ
ผลิตสารสนเทศ เช่นการคำนวณตัวเลขที่ยุ่งยาก
ซับซ้อน การจัดเรียงลำดับสารสนเทศ ฯลฯ ช่วยให้
สามารถจัดเก็บสารสนเทศในลักษณะที่เรียกใช้
ได้ทุกครั้งอย่างสะดวก ทำให้สามารถจัดระบบ
อัตโนมัติเพื่อการจัดเก็บประมวลผลและการ
เรียกใช้สารสนเทศ ทำให้ผู้บริหารเข้าถึง
สารสนเทศได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพมาก
ขึ้น อีกทั้งทำให้การสื่อสารระหว่างกันได้
สะดวก รวดเร็ว ลดอุปสรรคเกี่ยวกับเวลาและ
ระยะทางโดยการใช้ระบบโทรศัพท์และอื่นๆ
[13] นอกจากนี้เทคโนโลยีทำให้การบริหาร
จัดการมีความสะดวกรวดเร็วในระหว่างการ
ดำเนินงาน ลดปริมาณผู้ดำเนินงานและสามารถ
ประหยัดพลังงานเชื้อเพลิงได้อีกทางหนึ่ง ระบบ
ปฏิบัติงานเป็น ไปอย่างมีระเบียบมากขึ้นกว่าเดิม
ลดข้อผิดพลาดของเอกสารในระหว่างการ
ดำเนินงานได้ สร้างความโปร่งใสให้กับ
หน่วยงานหรือองค์กรได้ ลดปริมาณเอกสาร
(กระดาษ) ในระหว่างการดำเนินงานได้มาก
และลดขั้นตอนในระหว่างการดำเนินการได้มาก
[14]

6. ผลการพยากรณ์ สภาพแวดล้อม
ของโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม
ตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหาร
สถานศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน
ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลัก
พระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีอำนาจการ
พยากรณ์ได้ ร้อยละ 33 โดยสภาพแวดล้อม
ของโรงเรียนด้านเทคโนโลยี มีอำนาจการ
พยากรณ์สูงสุดรองลงมาได้แก่ด้านภูมิทัศน์
ภายในโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะเทคโนโลยีมี
ความสำคัญต่อการบริหารจัดการในองค์กรช่วย
พัฒนาให้เจริญก้าวหน้า และเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถี
ชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมสมัยใหม่ ก่อให้เกิด
ความเปลี่ยนแปลงกับองค์กรจากปัจจุบันและ
อนาคต ยังช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่ม
ประสิทธิภาพการทำงาน [15] อีกทั้งเทคโนโลยี
ช่วยให้การทำงานประหยัดเวลาและเงิน ทำให้
ผู้นำทันสมัย เกิดการยอมรับศรัทธาจากบุคลากร
[16]

ด้านภูมิทัศน์ภายใน โรงเรียนส่งผลต่อ
ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา
ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเช่นนี้เพราะ การ
จัดวางภูมิทัศน์และทำเลที่ตั้งก่อให้เกิดอิทธิพล
และประสบการณ์แก่มนุษย์ ซึ่งส่งเสริมสุขภาพ
ร่างกายและจิตใจทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
และช่วยให้บุคลากรปลอดภัยในโรงเรียน [17]
ภูมิทัศน์ที่สวยงาม ทั้งด้านการตกแต่ง การ
ประดับประดา การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมช่วย
ให้เกิดมุมมองที่ดีแก่ผู้บริหาร ทำให้สุขภาพจิต
[18] อีกทั้งการจัดภูมิทัศน์ที่งดงามทั้งอาคาร
สิ่งก่อสร้าง ถนนทางเท้า หินประดับสนามหญ้า
พรรณไม้ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในจุด
หรือตำแหน่งที่เหมาะสม มีความกลมกลืนกันทำ

ให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามน่าดู เกิดความ
สะดวกในการเดิน เป็นผลทางด้านจิตวิทยา [19]

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อ
เสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 จากข้อค้นพบของการวิจัย
แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษามีความสำคัญต่อ
ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา
ของผู้บริหารสถานศึกษา สมควรส่งเสริมให้
ผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับสูง
ต่อไป

1.2 จากข้อค้นพบของการวิจัย
แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่
ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามหลัก
พระพุทธศาสนาของผู้บริหารสถานศึกษาได้แก่
สภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านเทคโนโลยี
และด้านภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน ดังนั้นสมควร
ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ
บริหารจัดการ อีกทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนด้านภูมิทัศน์ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย
สวยงาม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปจาก

ผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัย
ครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 งานวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจาก
กลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในเขต
กรุงเทพมหานครจึงสมควรศึกษาจากกลุ่ม
ตัวอย่างในโรงเรียนอื่นๆ และประเภทโรงเรียน
ในรูปแบบต่างๆ ต่อไป

2.2 การวิจัยนี้ได้ศึกษาวิจัยเชิง
พยากรณ์ สมควรส่งเสริมให้มีการวิจัยใน

รูปแบบอื่นๆในการพัฒนาภาวะผู้นำในโอกาสต่อไป

2.3 งานวิจัยในครั้งนี้นี้ศึกษาใน

บริบทของผู้บริหารเป็นหลัก จึงสมควร
ทำการศึกษาวิจัยในบริบทของโรงเรียน หรือการ
บริหารโรงเรียนในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

[1]อรนุช โขพิมพ์. (2555). ภาวะผู้นำตาม
หลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหาร โรงเรียน
พระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

[2]เชี่ยวชาญ ภาะวงค์. (2556). ภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงาน

วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด

นครพนม เขต 1. นครพนม: มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครพนม. ถ่ายเอกสาร.

[3]Hoy Wayne, K. and Miskel. Scott R.

(2001). "Toward an Organizational Model

of Achievement in High Schools: The

Significance of Collective Efficacy."

EducationalAdministration Quarterly. 38

(1): 77-93.

[4]Bennis, Hans. (2000). "Unergative

Adjectives and Psycho Verbs." Studies in

unaccusativity.20 (4): 84-113.

[5]พระธรรมฐิติญาณ. (2546). มุทิตาสักการะ

จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ร้อยเอ็ด: รัตนกิจการพิมพ์.

[6]พระธรรมโกศาจารย์. (ประยูรธมมจิตโต).

(2549). พุทธวิธีบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

[7]สมชาย เทพแสง; และอรจิรา เทพแสง.

(2549). ผู้นำยุคใหม่ หัวใจของการปฏิรูป.

พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: เกรท เอ็ดดูเคชั่น.

[8]พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต).(2553).

ธรรมนุญชีวิต. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสภกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย.

[9]พนิดางามขุนทด. (2549). ได้ศึกษาเรื่อง

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำ

และความสามารถในการบริหารจัดการของ

ผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ถ่ายเอกสาร.

[10]ชนิษฐ์ภักดีสิงหลกะ.(2549). การศึกษาการ

บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชนเขต

วัฒนากรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต

วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

[11]ประวิตร โหรา . (2551). คุณลักษณะผู้นำ

ของผู้บริหารหญิงตามทัศนะของบุคลากร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

รัตนโกสินทร์. ปริญญาานิพนธ์. คศ.ม. (การ

บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต

วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

[12]ไมตรีคณกุล. (2552). การศึกษาภาวะผู้นำ

แห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน

นานาชาติคินเคดกรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

[13]สาริต กายาผาด .(2548). เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อชีวิต. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟ
เอ็ดดูเคชั่น.

[14]ชัยพจน์ รั้งงาม .(2546,กันยายน). จาก IT
มาเป็น ICT. วารสารการศึกษา
กรุงเทพมหานคร.25(12) :19-21.

[15]ยีน ภูววรรณ และสมชาย นำประเสริฐชัย.
(2546). ไอซีที เพื่อการศึกษาไทย.
กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

[16]สุชุม เฉลยทรัพย์ และคณะ. (2547).
เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต พิมพ์ครั้งที่
4. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

[17]สายัณห์ จันทร์ศรี. (2546). การจัดภูมิทัศน์
ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัด
สมุทรสาคร. ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
ถ่ายเอกสาร.

[18]Farino, Almo. (2000). Landscape Ecology
in Action . Kiuwer : Academic
Publishers.

[19]ประเวศ ไชยวงศ์. (2541). การจัดสวน
ประดับ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วน
จำกัด 9119 เทคนิควิธีปฏิบัติ.

